

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Педагогічний Університет ім. Комісії Національної Освіти в Кракові
Інституту нейропсихотерапії (Відень, Австрія)
Трансільванський університет Брашова (Румунія)
Центр системно-орієнтованого консультування, лікування та психотерапії ZSB (Австрія)
Центр психічного здоров'я Тоом Паргі (Таллін, Естонія)
Коледж Санта-Фе (США)
Вільний університет Брюсселю (Бельгія)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
Криворізький державний педагогічний університет
Регіональне представництво Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
в Полтавській області
Головне управління Національної поліції в Полтавській області
ГУ ДСНС України у Полтавській області
Управління патрульної поліції в Полтавській області
Центр психічного здоров'я КП «Обласний заклад з надання психіатричної допомоги
Полтавської обласної ради»
Благодійна організація «Світло надії»
Гендерний центр Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ПРОЯВИ РЕЗИЛІЄНТНОСТІ НА РІЗНИХ РІВНЯХ СИСТЕМИ: СІМ'Я, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ПІД ЧАС ВІЙНИ

**Збірник наукових матеріалів
II Міжнародної науково-практичної конференції**

23-24 травня 2024 року

Полтава – 2024

надання психосоціальної допомоги; розробку та впровадження програм психосоціальної підтримки для різних груп населення (дітей, дорослих, людей похилого віку, ветеранів тощо) [5].

З появою в нашій країні війни психічний і психологічний стан населення значно погіршився. І щоб поліпшити психологічний стан людини, треба вчасно побачити в собі зміни і звернутися за допомогою до фахівця. Вплив війни на психіку людини може бути непомітний але руйнівний. Такі психічні розлади, як депресія, тривожний розлад, постравматичний стресовий синдром, на думку експертів ВООЗ, загрожують українцям у результаті війни.

Список використаних джерел:

1. Малолеткова О. Потрібна нова культура ставлення до ментального здоров'я. *Урядовий кур'єр*. URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/potribna-nova-kultura-stavlennya-do-mentalnogo-zdo/>
2. Підтримка ментального здоров'я в часи війни. *Національний інститут стратегічних досліджень*. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/pidtrymka-mentalnoho-zdorovya-v-chasy-viyny>
3. Понад 8,5 млн українців мають ризик психічних розладів через війну – ВООЗ. *Укрінформ*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3567887-ponad-85-miljona-ukrainciv-maut-rizik-psihicnih-rozladiv-cerez-vijnu-vooz.html>
4. ПТСР та загострення хронічних хвороб: як війна вплине на здоров'я українців. *Слово і дія: аналітичний портал*. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/11/01/infografika/suspilstvo/ptsr-ta-zdorovya-ukrayincziv>
5. Чабан О. С., Хаустова О. О. Медико-психологічні наслідки дистресу війни в Україні: що ми очікуємо та що потрібно враховувати при наданні медичної допомоги? *Український медичний часопис*. URL: <http://surl.li/ihpof>

ВПЛИВ ВОЄННОГО КОНФЛІКТУ НА ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я: АНАЛІЗ ПОШИРЕНOSTІ ПСИХІЧНИХ РОЗЛАДІВ СЕРЕД ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ

Канцибер Владислава

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Науковий керівник: кандидат педагогічних наук, доцент **Іщенко В. І.**

Визначається насущною потребою розуміти та ефективно врегулювати наслідки війни на психічне здоров'я особистості. З огляду на постійну активність військових конфліктів у світі, виникає необхідність глибокого аналізу впливу цих подій на психологічний стан учасників та цивільного населення.

Дослідження впливу воєнного конфлікту на психічне здоров'я військовослужбовців та цивільного населення є дуже важливою темою з медичної, соціальної і психологічної перспективи. Результати таких аналізів

можуть допомогти у розумінні та покращенні підтримки та лікування тих, хто страждає від психологічних наслідків воєнних конфліктів.

Мета дослідження полягає в аналізі поширеності психічних розладів серед військовослужбовців та цивільного населення, які пережили воєнний конфлікт.

Рівень поширеності психічних розладів серед військовослужбовців значно вищий, ніж у цивільному населенні. Дослідження показують, що:

Рівень посттравматичного стресового розладу (ПТСР) серед військовослужбовців, які брали участь у бойових діях, становить 17-20%, у порівнянні з 6-7% у цивільному населенні.

Рівень депресії серед військовослужбовців становить 8-10%, у порівнянні з 5% у цивільному населенні.

Рівень тривожних розладів серед військовослужбовців становить 10-12%, у порівнянні з 3-4% у цивільному населенні.

Психічні розлади є поширеною проблемою в цивільному населенні. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, 1 з 4 людей у світі страждає на психічний розлад протягом одного року.

Існує багато факторів, які можуть збільшити ризик розвитку психічних розладів у військовослужбовців, зокрема: бойовий досвід; вплив травм; важкі умови життя; відсутність соціальної підтримки.

Психічні розлади можуть мати серйозні наслідки для військовослужбовців, їхніх сімей та суспільства в цілому. Вони можуть призвести до: інвалідності; зловживання психоактивними речовинами; проблем у стосунках; самогубства; зниження боєздатності.

До найпоширеніших психічних розладів у цивільному населенні належать: депресія; тривожні розлади; розлади вживання психоактивних речовин; психози; розлади харчової поведінки.

Існує багато факторів, які можуть збільшити ризик розвитку психічних розладів у цивільному населенні, зокрема: генетика; стрес; травми; зловживання психоактивними речовинами; проблеми у стосунках.

Психічні розлади можуть мати серйозні наслідки для цивільних осіб, їхніх сімей та суспільства в цілому. Вони можуть призвести до: інвалідності; зловживання психоактивними речовинами; проблем у стосунках; самогубства; зниження працездатності.

Доступність та ефективність психологічної допомоги для постраждалих в Україні є актуальною проблемою, особливо в контексті воєнного конфлікту на сході країни. Військові дії та їх наслідки можуть значно вплинути на психічне здоров'я військових, учасників АТО (антитерористичної операції), а також на мирне населення, що живе у зоні конфлікту.

Проблеми доступності психологічної допомоги в Україні включають обмежений доступ до професійних психологічних служб у віддалених регіонах та населених пунктах, недостатню кількість кваліфікованих психологів, обмежені фінансові ресурси для розвитку психологічних програм.

Одним із можливих рішень може бути розширення мережі безкоштовних або недорогих психологічних центрів у військових та постраждалих регіонах, забезпечення професійної підготовки медичного персоналу з психічного здоров'я для виявлення та надання першої психологічної допомоги, а також створення гарячих ліній психологічної підтримки для тих, хто потребує консультацій у будь-який час.

Щодо ефективності психологічної допомоги, важливо забезпечити якісний та компетентний підхід до надання послуг. Це включає в себе забезпечення психологів відповідною підготовкою, розвиток ефективних методик діагностики та терапії психічних розладів, а також систематичний моніторинг та оцінку результатів надання психологічної допомоги для постраждалих.

На основі отриманих результатів можна зробити висновок про необхідність подальших досліджень у цій області, а також впровадження конкретних заходів з метою покращення психологічного благополуччя військових та цивільного населення, яке потерпіло від воєнного конфлікту. Також можуть бути запропоновані рекомендації для урядових та неурядових організацій щодо поліпшення системи психологічної допомоги та реабілітації для учасників конфліктів.

Список використаних джерел:

1. Психологічне здоров'я українців під час війни і як його врятувати. URL: <https://www.holosameryky.com/a/vijna-ukraina-dopomoha-psuxolog-psuxolohichnapidtrumka-mentalnezdorovja/6715242.html> (дата звернення: 11.05.2024).
2. Психічне здоров'я під час війни. Як зрозуміти, що потрібна допомога та вберегти себе в тяжкі часи. URL: <https://suspilne.media/rivne/346112-psihicne-zdorova-pid-cas-vijni-ak-zrozumiti-so-potribna-dopomoga-ta-vberegti-sebe-v-tazki-casi/> (дата звернення: 11.05.2024).

ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЧНА СПЕЦИФІКА ПЕРЕЖИВАННЯ ПОСТТРАВМАТИЧНОГО СТРЕСОВОГО РОЗЛАДУ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ

Котова Поліна, Печеник Дарина

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Науковий керівник: кандидат психологічних наук, доцент **Шевчук В. В.**

Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР) – це крайня реакція на сильний стресор, що загрожує життю людини. Частота ПТСР саме у момент надзвичайної ситуації низька. Зазвичай ПТСР починає проявлятися приблизно через шість місяців після травмуючої події. Проте, якщо стресор має потужну тривалу у часі дію (наприклад, перебування в окупації, постійні ситуації